

فرهنگ ادبیات و هنر

ضمایر [او]

قصه‌های تازه شاعر «صد دانه یاقوت»

مصطفی رحماندوست داستان‌هایی را برای بهداشت روان خردسالان نوشته‌است

بار هم نوشتیم شاعر «صد دانه یاقوت»، چون نسل ما مصطفی رحماندوست را با این شعر می‌شناسد و پدر و مادرهایی هم که قرار است برای بچه‌هایشان کتاب انتخاب کنند، اغلب با این شعر نوستالژیک خاطره دارند. رحماندوست روز گذشته به خبرگزاری ایبنا گفته ۱۰ قصه جدید نوشته برای گروه سنی خردسالان که در آنها رویکردهای سازمان جهانی بهداشت را رعایت کرده‌است؛ قصه‌هایی که قرار است به بهداشت روانی بچه‌ها کمک و حال‌شان را بهتر کند.

او در این باره گفت: به‌تازگی چهار عنوان از این کتاب‌ها از سوی انتشارات پیام دوستی منتشر شده است. قصه‌ها منظوم است یعنی به شعر روایت شده‌اند و کتاب‌ها از نظر فیزیکی فرم، کاغذ و جلد خوبی دارند. همچنین برای هر کتاب یک عروسک تولید شده که بچه‌ها می‌توانند آن را همراه کتاب تهیه کنند.

به گفته رحماندوست، «فوقولی خروس هار شده صبح شده بیدار شده»، «بزی‌بزی جان یاد نره خونه خاله از این‌وره»، «پیشی خاتم دنبال جامی‌کرده دنبال یک ظرف غذا می‌گرده» و «خرسه کجاست تو غاره منتظره بهاره» عنوان‌های چهار جلد کتابی است که از این مجموعه منتشر شده‌است. اما این کتاب‌ها چگونه به چه رویکردهایی را بر اساس مهارت‌های سازمان جهانی بهداشت رعایت کرده‌اند. رحماندوست در این باره توضیح می‌دهد: «فوقولی خروس هار شده صبح شده بیدار شده» برای آشنایی کودکان با مهارت همدلی، «بزی‌بزی جان یاد نره خونه‌خاله از این‌وره» برای آموزش چگونگی مدیریت هیجان، «پیشی خاتم دنبال جا می‌گرده دنبال یک ظرف غذا می‌گرده» برای بهبود مهارت روابط بین فردی و «خرسه کجاست تو غاره منتظره بهاره» نیز برای آموزش مهارت تصمیم‌گیری به‌کودکان نوشته شده‌است.

این نویسنده و شاعر پیشکسوت در ادامه بیان کرد: در سایر داستان‌ها هم شش مهارت دیگر مانند دوستی و همدلی مورد توجه قرار گرفته که به زور چاپ است. خالق «صد دانه یاقوت» همچنین گفت: خواه‌ناخواه یک‌سری مهارت‌ها برای بچه‌ها داریم که جهانی است و مربوط به شهر یا کشور خاصی نمی‌شود مانند مدیریت هیجان‌های فردی، دوستی، همدلی و... براین اساس هم نویسندگانی در سطح جهان داستان‌هایی برای بچه‌ها نوشته‌اند که در کشور ما هم ترجمه و منتشر شده و خیلی با فرهنگ ما مطابقت ندارد. اما ندیدم در ایران بر مبنای ۱۰ مهارتی که سازمان جهانی بهداشت برای بهداشت روانی کودکان معرفی کرده، کتاب تالیفی برای خردسالان وجود داشته باشد.



مهدی حاجی قاسمی

و علی مومنینان

آهنگساز و خواننده

آلبوم

«کوچه دلگیر توشه»

رقابت مستند ایرانی در تنها نقطه غیرنظامی جهان

«سایه‌های بی‌خورشید» در بخش رقابتی بین‌المللی جشنواره معتبر مستند DMZ در کشور کره جنوبی روی پرده می‌رود. این فیلم در سال ۲۰۱۹ در مدت زمان ۷۵ دقیقه تولیدشده و محصول ایران و نروژ است. این رویداد سینمایی در بخش DMZ کره جنوبی در شهر گویانگ، تنها نقطه غیرنظامی جهان و از تاریخ ۲۷ شهریور تا ۳ مهر (۱۷ تا ۲۴ سپتامبر) برگزار می‌شود. / ایسنا



نشان عکس سال مطبوعاتی به برگزیدگان اهدا شد

مراسم اختتامیه چهارمین دوره اعطای نشان عکس سال مطبوعاتی ایران عصر جمعه ۲۱ شهریورماه با معرفی نامزدها و برگزیدگان چهارمین دوره نشان عکس سال مطبوعاتی ایران به‌صورت آنلاین برگزار شد. در این مراسم از برگزیدگان چهارمین دوره اعطای نشان سال عکس مطبوعاتی ایران تجلیل شده و سیفا... صمدیان و بهرام محمدی فرد نیز به‌عنوان پیشگامان عکاسی معرفی و قدردانی شدند. / مهر

شده «وی‌اودی»‌ها از سفارشی انیمیشن به تولیدکنندگان ایرانی بی‌نیاز شوند و با هزینه محدود انیمیشن‌های خارجی را دوبله کنند، اصلی‌ترین چالش‌های تولید انیمیشن در ایران به حساب می‌آیند.

از نگاه تقدسی، شیوع کرونا نه‌تنها مشکل حادی برای تولید انیمیشن در موسساتی مانند حور ایجاد نکرد، بلکه در مواردی به فرصت بدل شده و برای دورکاری و سفارش تولید به بیرون الزام ایجاد کرده‌است.

این تهیه‌کننده انیمیشن می‌گوید: شیوع کرونا تهدیدی است که می‌تواند به فرصت بدل شود. برنامه برون‌سپاری تولید یا دورکاری سال‌هاست که مورد بحث قرار دارد و از اهمیت و ضرورتش صحبت می‌شود اما شیوع این ویروس باعث شده اقدامات عملی در این باره آغاز شود و چند سال زودتر وارد این پروسه شویم.

توسعه در دوران کرونا

اگرچه انیمیشن‌سازان به اندازه تولیدکنندگان سایر آثار هنری با کرونا مشکل پیدا نکرده‌اند ولی شنیدن خبر توسعه در دوران کرونا هم دور از انتظار به نظر می‌رسد. نس انیمیشن با همان استودیوی تولیدکننده مجموعه دیرین دیرین در دوره شیوع کرونا توسعه داشته، نیروهای بیشتری جذب کرده و انیمیشن‌های بیشتری ارائه داده‌است.



محمدابوالحسنی، تهیه‌کننده انیمیشن دیرین دیرین این خبر خوش را به جام جم داده و توضیح می‌دهد: شیوع ویروس کرونا مردم را به سمت فضای مجازی سوق داد و در نتیجه با مخاطبانی مواجه شدیم که به محتوای بیشتری نیاز داشتند. در نتیجه در دوران کرونا نه‌تنها به مشکل خاصی برخوردیم و تعدیل نیرو نداشتیم بلکه کارمان را توسعه دادیم.

دیرین دیرین عنوان مجموعه انیمیشن‌های ۲۰ دقیقه‌ای است که با محتوای طنز، سرگرمی و آموزشی در «وی‌اودی»‌ها، شبکه نمایش خانگی و شبکه‌های اجتماعی عرضه می‌شود. در دوره کرونا، این انیمیشن به‌صورت سریال مختص فضای مجازی تولید شده و مورد استقبال مخاطبان هم قرار گرفته‌است اما ابوالحسنی می‌گوید: گسترش ویروس کرونا نه‌فقط افراد را برای سرگرمی به سمت فضای مجازی سوق داده بلکه فضای جایگزینی بوده برای کسب‌وکارها و نیز یک بستر مهم برای آموزش. با شیوع این ویروس خیلی سریع‌تر از آنچه پیش‌بینی می‌شد به سمت آموزش‌های آنلاین سوق پیدا کرده‌ایم و همه اینها به معنی ایجاد فرصت برای تولیدات انیمیشنی بیشتر در فضای مجازی است. سازندگان انیمیشن‌های دیرین دیرین طبق آنچه ابوالحسنی به آن اشاره کرده، در مدت شیوع ویروس کرونا، بیش از ۴۰۰۰ قسمت انیمیشن آموزشی برای کودکان و نوجوانان تولید کرده‌اند و البته برنامه‌های دیگری هم دارند که در آینده خیرش به ما خواهد رسید.

گفت‌وگو با مهدی حاجی قاسمی که در آلبوم تازه‌اش با علی مومنین همکاری کرده است

دنبال ریشه‌های اصالت رفتیم



محمد مفتاحی

شاعر و پژوهشگر

ترانه‌نویسی

مهدی حاجی قاسمی، متولد ۱۳۵۸ تهران، آهنگساز، نوازنده تار و سه‌تار است. مدرک کارشناسی ارشد آهنگسازی و کارشناسی موسیقی از دانشکده هنر و معماری تهران دارد و عضو پیوسته کانون آهنگسازان و نوازندگان سازهای ایرانی خانه موسیقی است. سوابق آموزشی متعدد و افتخارات گوناگونی هم در کارنامه دارد. برای چند سریال، موسیقی متن ساخته و پیش از این دو آلبوم «اجاق سرده» به خوانندگی وحید تاج و «کیمیای مهر» به خوانندگی عبدا... ساورعلیا منتشر کرده و چند روزی است که آلبوم «کوچه دلگیر توشه» به خوانندگی علی مومنین از اوروانه بازار موسیقی شده است. به این‌بهانه با او به گفت‌وگو نشستیم.ایم.

به‌تازگی آلبوم «کوچه دلگیر توشه» از شما منتشر شده است. برای اجرای آواز در این آلبوم چرا علی مومنین را انتخاب کردید؟

آشنایی من با صدای علی مومنین به عنوان کسی که همیشه پیگیر اتفاقات موسیقی بوده‌ام، به سال‌ها قبل بازمی‌گردد؛ اما دیدار ما زمانی میسر شد که به‌عنوان همکار در دانشکده موسیقی تدریس می‌کردیم. همیشه در زمان‌های فراغت، درباره شیوه تدریس و شیوه کار با دانشجویان گپ‌وگفت می‌کردیم. با گذر زمان، احساس کردم از لحاظ روحی به ایشان نزدیک هستم و در نهایت ارتباط‌مان صمیمی‌تر شد و تصور کردم می‌توانم برای همکاری در این آلبوم به ایشان پیشنهاد بدهم. معتقدم فارغ از مسائلی چون سبک و مکتب یا برداشت‌های ویژه‌ای که از این دو مقوله می‌شود، همکاری خواننده و آهنگساز ابتدا می‌باید با همدلی و ارتباط عاطفی شکل بگیرد. بعد از پیشنهاد من برای اجرای قطعات، با گذشت زمانی در حدود شش ماه کار را آغاز کردیم و بعدها متوجه شدم که در این مدت آقای مومنین نیز بیشتر به ادامه ارتباطش با من فکر می‌کرده، در نهایت، آلبوم «کوچه دلگیر توشه» با صدای زیبای علی مومنین ضبط شد.

چرا در آلبوم «کوچه دلگیر توشه» تعداد تصانیف کم‌است؟

مجموعه این آلبوم به گونه‌ای چیده شده که در آن، هم از قطعات سازی استفاده شود و هم قطعات باکلام. درواقع، با این حرکت یک نوع از تنوع مرسوم در ادبیات موسیقی کلاسیک ایرانی رعایت شده است؛ بنابراین، این نگاه، نگاهی کلاسیک است که در گذشته‌ای نه‌چندان دور مرسوم بوده و امروزه کمتر شده است. در این نوع تفکر، از قطعاتی همچون پیش‌درآمد، ضربی، چهارمضرب، رنگ و تصنیف استفاده می‌شود، که بنده نیز از همین قالب‌ها استفاده کرده‌ام. هرچند که معتقدم در موسیقی ایرانی و ارکسترهایی با ساختار ارکستری این آلبوم، قطعات باکلام از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند؛ ولی بااین‌همه دلیلی ندیدم که از قالب‌های دیگر استفاده نکنم و با احترام به تمامی خواننده‌ها باید بگویم که وجود قطعات بدون کلام در یک مجموعه قطعا به دیده‌شدن و شنیده‌شدن قطعات باکلام کمک شایانی خواهد کرد. در ثانی، قطعات بدون کلام از گذشته تا امروز، بخش عمده‌ای از رپژوار موسیقی ایرانی را پوشش می‌دهند. معتقدم که این رویه نباید از بین برود، چراکه در سال‌های اخیر این مساله

در میان برخی از خواننده‌های موسیقی ایرانی ترویج یافته که برای کسب محبوبیت در یک آلبوم، صرفاً از تصانیف و ترانه‌ها استفاده می‌کنند و در این نوع نگاه، نه قطعات بدون کلام جایگاهی دارد و نه قطعات تکنواری و یا ساز و آواز. درصورتی‌که این نگاه مربوط می‌شود به آلبوم‌های پاپ که بسیاری از آنها هدف‌شان جذب مخاطب و کسب درآمد است. در خصوص ساز تنها یا آواز تنها و همچنین سازوآواز در آلبوم «کوچه دلگیر توشه» باید گفت غرض حفظ اصالت و ریشه‌هایی است که امروزه کمرنگ شده‌اند. اتفاقاً ما باید بدانیم همین موارد خاص بنیه و ریشه موسیقی ایرانی را تشکیل می‌دهد. درنتیجه کوچک‌ترین کاری که هنرمند امروز می‌تواند انجام دهد به‌یقین حفظ همین ریشه‌هاست و هر هنرمندی که کار کلاسیک انجام می‌دهد باید این مورد را به‌عنوان یک وظیفه برای حیات این هنر بپذیرد.

به نظر می‌رسد آثار شما با نشانه‌های موسیقی غربی منطبق است. آیا چنین اعتقادی دارید؟

در این‌که این موسیقی به ریشه‌های اصیل پایبند است و بر اساس موسیقی کلاسیک ایرانی نوشته‌شده یا خیر، قطعا قضاوت با مخاطب است، اما برای من یک حلقه از زنجیره‌ای است که به‌زعم خود آن را ادامه داده‌ام. این موسیقی برای مخاطبی است که گوش آشنایی با موسیقی کلاسیک ایرانی دارد، اما اگر منظور سؤال این است که از مترتال غربی برای این موسیقی استفاده کرده‌ام، پاسخ خیر است. در این‌که تمام آهنگسازان ایرانی، فنون آهنگسازی غربی را فرامی‌گیرند، شکی نیست. البته دقت داشته باشید به قول مرحوم استاد مرتضی خان حنانه، آهنگساز یک تعریف دارد و ملودی پرداز یا ملودی ساز تعریفی دیگر، اما باید بگویم آهنگسازان ایرانی این فنون را یاد می‌گیرند و درنهایت با استفاده از دیدگاه خود و همچنین با توجه به شناخت موسیقی ایرانی آن تکنیک‌ها را به کار می‌بندند. همان‌طور که موسیقی زبان مشترک انسان‌هاست، ابزار مورد استفاده در آن هم می‌تواند کاملاً مشترک باشد. ولی موسیقی هر جغرافیا و هر مکانی باید با ابزار و عینک خود دیده شود. در موسیقی ایرانی نیز به‌راحتی می‌توان از این ابزار استفاده کرد، به شرطی که آهنگساز

فضاهای مُدال این موسیقی را بشناسد و در آن هنگام به‌راحتی برای مدهای مختلف می‌تواند آکورد خلق کند و در کارش از آنها بهره ببرد.

در آلبوم «کوچه دلگیر توشه»، قطعه‌ای بی‌کلام هست به نام «قطعه برای سه‌تار و ارکستر ایرانی»، ساخت چنین قطعه‌ای از کجا سرچشمه می‌گیرد؟

چنان‌که گفتم، هر نوع موسیقی می‌تواند از دستاوردهای دیگر ژانرها استفاده کند، اما به شرطی که بتواند آن دستاورد را درراه خود قرار دهد. در مورد این قطعه نیز داستان به همین‌گونه است. در موسیقی غربی، فرمی قدیمی وجود دارد به نام «کنسرتو» که به بیان ساده یعنی اجرای یک ساز در مقابل یک ارکستر. یکی از اهداف کنسرتو، نشان دادن قدرت‌های تکنیکال ساز تکنوا یا همان سولویست است، یعنی آهنگساز گاهی نوازنده آن ساز سولویست را با چالش روبه‌رو می‌کند و این ماجرا به زیبایی کنسرتو می‌افزاید. چنین تجربه‌ای در موسیقی ایرانی وجود نداشته است. به دلیل زیبا بودن این فرم از موسیقی، توجه به آن توسط آهنگسازان ایرانی جلب می‌شود. به‌عنوان مثال، کنسرتویی برای سنتور و ارکستر از استاد فرامرز پایور یا کنسرتویی برای تار و ارکستر از داریوش دولتشاهی و همچنین کنسرتویی برای تار و ارکستر از هوشنگ کامکار یا ملودی یک چهارمضرب در ماهور از حسین علیزاده از این دستند که ارکستر همراهی‌کننده ساز سولو در تمام این مثال‌ها، ارکستری است شبیه ارکستر سمفونیک، اما یکی از تجربه‌های زیبا و ماندگار، کنسرتویی است که توسط حمید متیسم برای سه‌تار و ارکستر ایرانی نوشته‌شده است. هنوز هم از شنیدن آن کنسرتو لذت می‌برم و همیشه دوست داشتم تجربه‌ای این چنینی داشته باشم که در این آلبوم برایم میسر شد. البته باید بگویم جمله‌های اصلی سه‌تار و به دنبال آن ارکستر بر اساس دوره‌ایی ساخته‌شده که خدَم آن را چیدمان کرده و ساخته‌ام و می‌توانم بگویم به لحاظ اجرایی سخت‌ترین قطعه این آلبوم برای کل ارکستر محسوب می‌شود، چون از لحاظ تغییر متر، بسیار متنوع است و مدام نوازنده را با مترهای گوناگون درگیر می‌کند.

عدد چهارم

«گرگ‌ها» به «ملکوت» جایزه دادند

انیمیشن «ملکوت» ساخته فرنوش عابدی جایزه بهترین فیلم و بهترین موسیقی را از جشنواره انیمیر ترکیه دریافت کرد. همچنین این انیمیشن جایزه ویژه جشنواره «گرگ‌ها» از لیتوانی را نیز از آن خود کرد. امسال ششمین دوره جشنواره «گرگ‌ها» بود که یک جشنواره بین‌المللی فیلم مستقل است. این جشنواره از ۲۸ تا ۳۰ آگوست برابر با ۷ تا ۹ شهریور برگزار شد. «ملکوت» از تولیدات مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی است. / مهر

عدد سوم

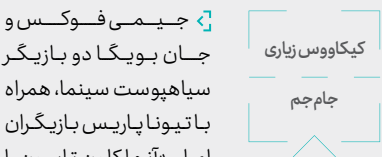
«مخزن سیزده» منتشر شد

جان مک گرگور برای «مخزن سیزده» در سال ۲۰۱۷ نامزد دریافت جایزه بوکر شد. نویسنده برای این کتاب همچنین نامزد دریافت دو جایزه گلداسمیت و کاستابوک هم شده است. مک گرگور تا به حال چهار رمان و دو مجموعه داستان نوشته است و توانسته جوایزی همچون جایزه ادبیات دوبلین، بتی ترسک و سامرست موام را به دست آورد و همچنین سه مرتبه نامش در فهرست جایزه ادبی من بوکر ثبت شود. پیش از این هم کتاب «حتی سگ‌ها» از مک گرگور در ایران ترجمه شده است. / ایبنا

فیلم [راش]

تحقیق‌کنندگان سیاه در پی کشف تئوری توطئه

همکاری مشترک جیمی فوکس و جان بویگا



ساختند» هستند. تازه‌ترین اثر سینمایی شبکه جهانی تفلیکس، یک درام رمزآلود علمی - تخیلی است که داستانی بدیع را به نمایش می‌گذارد. جردن پیل، دیگر هنرمند سیاهپوست سینما از تهیه‌کنندگان این درام عجیب و غریب است. او که



اما با وجود موفقیتی که این فیلم برای بویگا به همراه آورد، او به صورت رسمی و در رسانه‌های گروهی به انتقاد از شرکت والت دیزنی، تهیه‌کننده فیلم پرداخت و از آنها به دلیل نوع رفتارشان با شخصیت او در جنگ ستارگان گله کرد. به گفته بویگا: «قرار بود این شخصیت سیاهپوست کارهای بزرگی در طول داستان انجام دهد و افتخاری برای جامعه سیاهان باشد، اما حذف تعدادی از صحنه‌های مربوط به بازی من، به نوعی این شخصیت را عقیم کرده و آن‌طور که باید و شاید دیده و معرفی نمی‌شود. آن چیزی که تماشاگران برای بالای سه قسمت آخر مجموعه اکشن و علمی - تخیلی «جنگ ستارگان»، توانسته یکی از بازیگران این پروژه گران قیمت

درام دلهره‌آور علمی - تخیلی اعلام نشده است، اما شنیده‌ها حکایت از آغاز کار تولید آن در میانه فصل پاییز می‌کند. جیمی فوکس هم اکنون درام اجتماعی و دلهره‌آور «پروژه قدرت» را در اینترنت دارد که توسط شبکه تفلیکس تهیه شده است. این فیلم در دو هفته اول پخش استریم خود توانسته بیش از ۲۰ میلیون بیننده را جذب خود کند. مدیران تفلیکس به‌دنبال موفقیت این فیلم در بین تماشاگران، تصمیم‌گرفتند نقش اصلی‌کار تازه‌شان آنها را به دست او بپسایند. بویگا هم به مدد موفقیت بالای مالی سه قسمت آخر مجموعه اکشن و علمی - تخیلی «جنگ ستارگان»، توانسته یکی از بازیگران این پروژه گران قیمت

برای رمزگشایی باید با هم همکاری کنند و ماجرا به آن سادگی که فکر می‌کنند نیست. حضور تعدادی از عوامل دولتی در پشت این تئوری، کار را برای شخصیت‌های اصلی داستان سخت‌تر می‌کند. جردن پیل که با درام ترسناک و ضد تبعیض نژادی «برو بیرون» تماشاگران و منتقدان را شگفت‌زده کرد، می‌گوید داستان آنها کلون تاپیرون را ساختند بین داستان دو فیلم «جمعه» و «برو بیرون» در نوسان است و عناصری از این فیلم‌ها را در خود دارد. به این ترتیب، تماشاگران آنها کلون تاپیرون را ساختند باید منتظر داستانی جذاب و سرگرم‌کننده باشند که در دل خود حرف‌هایی جدی هم برای مطرح کردن دارد و به آنها پیام‌هایی اجتماعی هم می‌دهد. هنوز زمانی برای شروع کار فیلمبرداری این